

Trendovi u pobolu, liječenju i kontroli hipertenzije u kontinentalnoj ruralnoj populaciji Hrvatske – ENAH studija

Trends in prevalence, treatment and control of hypertension in the continental rural part of Croatia – ENAH study

Ana Jelaković^{1*},
Vanja Ivković¹,
Sandra Karanović¹,
Živka Dika¹,
Ivana Vuković Brinar¹,
Lana Gellineo¹,
Mirta Abramović
Barić³,
Vedran Premužić¹,
Ranko Stevanović²,
Bojan Jelaković¹

¹ Medicinski fakultet
Sveučilišta u Zagrebu,
Klinički bolnički centar
Zagreb, Zagreb, Hrvatska

² Hrvatski zavod za javno
zdravstvo

³ Ordinacija obiteljske
medicine Bebrina, Bebrina,
Hrvatska

¹ University of Zagreb School
of Medicine, University
Hospital Centre Zagreb,
Zagreb, Croatia

² Croatian National Institute
for Public Health, Zagreb,
Croatia

³ Outpatient Clinic for General
Medicine Bebrina, Bebrina,
Croatia

KLJUČNE RIJEČI: arterijska hipertenzija, kontrola hipertenzije, unos soli.

KEYWORDS: hypertension, control rate, salt consumption.

CITATION: *Cardiol Croat.* 2017;12(3):42. | DOI: <http://dx.doi.org/10.15836/ccar2017.42>

*ADDRESS FOR CORRESPONDENCE: Ana Jelaković, Klinički bolnički centar Zagreb, Kišpatićeva 12, HR-10000 Zagreb, Croatia. / Phone: +385-91-3399-669 / E-mail: anajelakovic9@gmail.com

ORCID: Ana Jelaković, <http://orcid.org/0000-0002-9262-4667> • Sandra Karanović, <http://orcid.org/0000-0003-2696-5305>
Vedran Premužić, <http://orcid.org/0000-0001-6264-6809> • Bojan Jelaković, <http://orcid.org/0000-0002-2546-4632>

Uvod: Ukupni pobol od arterijske hipertenzije (AH) u Hrvatskoj je visok, a kontrola AH loša.¹⁻³ U ovoj studiji cilj je bio analizirati trendove u pobolu, liječenju i kontroli AH u istoj ruralnoj populaciji tokom desetogodišnjeg praćenja.

Pacijenti i metode: Od 3056 ispitanika uključenih u ENAH studiju, 2361 ih je bilo poželjno za daljnju analizu. Svi stanovnici ovog ruralnog kraja stariji od 18 godina bili su pozvani da sudjeluju i bili su pregledani metodom od vrata do vrata. Trudnice, nepokretni bolesnici vezani za krevet, bolesnici s teški oštećenjima, oni s amputacijom jednoga uda, mentalno oboljeli i dementne osobe nisu bili poželjni za uključivanje. Odaziv je bio više od 70%. Arterijski tlak i frekvencija srca su bili mjereni pomoću Omron 6 uređaja sukladno smjernicama Europskog društva za hipertenziju. AH je definirana kao arterijski tlak $\geq 140/90$ mmHg i/ili uzimanje antihipertenzivne terapije. Liječena AH je definirana kao uzimanje antihipertenziva u vremenu ispitivanja. Kontrolirana AH je smatrana ukoliko je tlak bio $< 140/90$ mmHg. Stanovnici su pregledani 2005., 2008., 2010. i 2015. te su analizirani trendovi pobola, kontrole i liječenja AH. Nije nađeno značajne razlike u dobi i spolu unutar različitih dobnih skupina.

Rezultati: Pobol od AH se smanjio od 2005. do 2010. godine, no i dalje je vrlo visok (64,1% vs. 55,2%; $p = 0,04$). Broj liječene AH je u porastu od 2005. do 2015. (26,8% vs. 68,5%; $p = 0,001$). Broj kontrolirane AH je postupno rastao od 2005., 2008., 2010., do 2015. te je iznosio 11%, 14,5%, 15,1% i 17,3%; $p = 0,09$). Nađena je značajan pad u prosječnom sistoličkom tlaku tokom godina promatranja (p za trend $< 0,001$ za sistolički tlak).

Zaključak: Pobol od AH u ruralnom dijelu Hrvatske je i dalje vrlo visok. Danas je veći broj liječenih hipertoničara i postoji trend ka boljoj kontroli AH. Ipak, rezultati studije su neprihvatljivi. Velik unos kuhinjske soli, pretilost, loš socioekonomski status i nizak stupanj obrazovanja su najvažniji uzroci loših rezultata.

RECEIVED:
February 1, 2017

ACCEPTED:
February 28, 2017

LITERATURE

- Jelaković B, Zeljković-Vrkić T, Pećin I, Dika Z, Jovanović A, Podobnik D, et al. EH-UH istraživačke skupine. [Arterial hypertension in Croatia. Results of EH-UH study]. *Acta Med Croatica.* 2007 Jun;61(3):287-92. **PubMed:** <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17629104>
- Jelaković B, Premužić V, Čvorišćec D, Erceg I, Fuček M, Jelaković M, et al. Salt Mapping in Croatia. Croatian Action on Salt and Health (CRASH). *Kidney Blood Press Res.* 2009;32:323. <https://www.karger.com/Article/Pdf/243810>
- Dika Ž, Pećin I, Čvorišćec D, Fištrek M, Fuček M, Karlović K, et al. Salt Intake in a Continental Rural Part of Croatia - Estimated Population 24-h Urinary Sodium Excretion Using Spot Urine Samples. *Kidney Blood Press Res.* 2009;32:323. <https://www.karger.com/Article/Pdf/243810>